

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendivm Concertationis, Hvivs Secvli Sapientivm Ac Theologorum, super erroribus moderni temporis

Bundere, Jan van den

Venetijs, 1548

De sepulturis, exequijs, & anniuersarijs, &c. ti. 19

urn:nbn:de:hbz:466:1-36077

DE SEPULTVRIS EXEQVHS,
ANNIVERSARIIS, &c. TIT. XIX.
ARTICVLVS PRIMVS.

Estro defuncti pietate & oratione uiuentium R H E T.
queat releuari: Quid eis opitulat̄ p̄oposus
funeris apparatus? Quid afferūt suffragij de-
functis exequiæ, sepulture, anniuersaria in annos
plurimos continuata, & similia? Hæc cupiditas sa-
cerdotum magis, quàm sacra scriptura inuexit.

Odiu clerici à te diuelli optarem, quo censes quicquid THEO.
in dei cultum, quicquid in ministrorum Christi, aut altaris
sustentationem cesserit, ex sacerdotum auaritia dimanasse.

Oblitus es dominum mandasse: Non alligabis os boui tri- Deute. 25.
turanti in area. Hoc allegans Apostolus, ait auaris Corin-
thijs. Nunquid de bobus cura est deo? An propter nos uti- 1. Cor. 9.

que hæc dicit? Nam propter nos hæc scripta sunt: Quo-
niã debet in spe qui arat, arare: & qui triturat, in spe fru-
ctus percipiendi. Si nos uobis spiritualia seminamus: ma-
gnum est si nos carnalia uestra metamus? quasi dicat, non.
Et post pauca. Nescitis quoniam qui in sacrario operantur,
quæ de sacrario sunt, edunt? Et qui altario deseruiunt, cum
altario participant? Ita & dominus ordinauit his qui euan-
gelium annunciant, de euangelio uiuere. Et præmisit: Quis
militat suis stipendijs unquam? Quis plantat uineã, & de
fructu eius non edit? Quis pascit gregem, & de lacte gre-
gis nõ manducat? Debetur itaque cuilibet pro suo ministe-
rio sustentatio. Quamobrẽ ait & dominus ad Aaron. Om Nume. 18.
nia quæ sanctificantur à filijs Israel, tibi tradidi, & filijs
tuis pro officio sacerdotali legitima sempiterna.

DE SEPVL. EXEQ. ANNIVER.

Utinam sic uanam secularium pompam, opipara, & luxuriosa conuiuia, argentea immensa pocula, in cultu corporis luxuriam, domorum structuras, & ornatum exuberantem, aliasque uanas uoluptates carperes: sicut tenuem aliquando obuientem uictum taxas, & criminaris. Dilapidatione patrimonij crucifixi in facinorosis delicijs quorundam clericorum, fastuosam pompam, aceruatâsq; ex uarijs beneficijs diuitias non approbo: sed ministrorum ecclesie congruentum sustentationem tueri cupio. Arti. 2.

RHET. Quid suffragij obuenit defunctis ex his que fiunt circa funera?

THEO. Corpori humano quidquid impenditur, non salutis presidium: sed humanitatis est officium secundum affectum quod nemo carnem suam unquam odio habuit, ut ait Augu. in lib. de cura pro mortuis agenda, capit. 18. Et capit. 2. sic inquit. Ista omnia, id est curatio funeris, conditio sepulture, pompa exequiarum, magis uiuorum solatia sunt, quam subiecti mortuorum: Si aliquid prodest impio sepultura preloberit pio uilis, aut nulla? Præclaras exequias in conspectu hominum purpurato illi diuiti turba exhibuit famulorum. Sed multo clariores in conspectu domini ulceroso illi pauperi ministerium præbit angelorum, qui eum non extulerunt in marmoreum tumulum: sed in Abrahæ sinum reuulerunt. Nec ideo tamen contemnenda, aut abijcienda sunt corpora defunctorum, (ut ait capi. tertio) maximeq; iustorum & fidelium: quibus tanquam organis & uasis ad omnia bona opera sanctus usus est spiritus. Si enim paterna uestis & anulus, ac siquid huiusmodi tantò charius est posteris, quantò erga parentes maior extitit affectus: Nullo modo ipsa spernenda sunt corpora, que utique multa

to familiarius atque coniunctius quam quælibet indumenta gestamus. Vnde & antiquorum gestorum funera officiosa pietate curata sunt, & exequiæ celebratæ, & sepultura prouisa. Ipsique cum uiuerent hæc de sepeliendis uel etiam transferendis suis corporibus, filijs mandauerunt. Et Thobias sepeliendo mortuos deũ promeruisse (tes. e. ægelo) commemoratur. Ipse quoque dominus die tertia resurrecturus, religiose mulieris bonum opus prædicat, prædicandumq; commēdat quòd unguētum pretiosum super mēbra eius effuderit: atque hoc ad sepeliendũ eũ, fecerit. Arti. 3.

Curasse sollicitè funera nouimus patres ueteres: Sed quid ea cura subsidij afferat animabus, RHET.
quarimus.

Afferunt Aeriiani nullo pietatis officio mortales opitulari posse animabus defunctorũ. Quos imitati sũt Vualdenses, à quibus non dissentiuunt Albigenes asserentes animas corporibus exutas, in aliud corpus, secundum priora merita, transmigrare. Horum sententia si uera esset, frustra Iudas Machabæus duodecim milia dargmas argēti misisset Hierosolymam offerri ea ibi pro peccatis mortuorum. Sed 2. Mac. 12o
quia iuste & religiose de resurrectione cogitasse commemoratur: ibi concluditur. Sancta ergo & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis soluantur. Hoc etiã eos redarguit, quod Beatus Augustinus funus matris suæ Monicæ, tot adhibitis precibus & sacrificijs peregerit, ut est uidere in libro confess. eius nono. Beatus quoque pater Hieronymus, Episcopi & sacerdotes, monachique innumerabiles in funere diuæ Paulæ tot officia, totque preces præstiterunt, quæ refert ipse Hieronymus in eius epitaphio, narrans quomodo funus illatum sit in sepulchro.

DE SEPVL. EXEQ. ANNIVER.

nibus episcoporum & sacerdotum, cum lampadibus, & cereolis accensis, precibus interpositis, & hymnorum psalmodijs. Sed quid hos refero? Beatus Ioannes euangelista apud Ephesum decessurus, ad ecclesiã se transferris uoluit, & in ea recondi. Præterea antiquissimus pater Dionysius in libro eccle. hierar. cap. 7. par. 1. de huiusmodi officij præstandis ait. Qui inquinamētis, impurisq; maculis plebsunt, cum ad uitæ huius peruenerint metas, inuiti miserabiliter excedunt seculo: nulla subnixi spe propter deterrimam uitam. Is uerò qui ad finem certaminum suorum properat, sancta letitia impletur, magnaque cum iocunditate sanctissimæ regenerationis iter scandit. Defuncti uerò propinqua sancta propinquitate morumq; similitudine, ipsum qui uita est prædicat: q; ad optatum peruenerit uictoriæ finem, uictoriq; uictoriæ laudes cū gratiarū actione persoluunt, seipsos quoq; orantes ad similem requiem admitti. Sumētes autem ipsum, ad pontificē ducunt, quasi coronis donandū sancto. Hunc ille libenter suscipit eaque peragit, quæ diuino iussu tuto super sanctè quiescentibus fiunt. Coacto sancto cetero uenerandus antistes, siquidem sacerdotalis ordinis fuerat, qui obdormiuit, ante sanctum altare inclinans eum, orationem ad Deum inchoat, & gratiarum actionem. Si autem aut honestissimis monachis, aut sanctæ plebi insertus erat, ad uenerādum sacrarium, ipsum ante sacerdotū inclinatus ingressum. Deinde precem cum gratiarū actione peragit præsul. Deinceps uerò ministri inserta eloquijs diuinis uersissima de nostra resurrectione promissa recitantes consentanea, tantūdemq; ualentia canunt psalmorum cantica. Deinde de ministrorum primus dimittit catechumenos, sanctosq; iam defunctos concelebrat, cum quibus & nuper uita sum

etum pari laudatione psequitur. Hortaturq; omnes, ut si-
 biipsis idemidē postulent beatā in Christo cōsummationē.
 Postea accedens uenerabilis præsul, precem super eo sacra-
 tissimā peragit, & post orationem, ipse quoq; pontifex de
 functū salutat. Et Post illū, qui astāt omnes. Vbi uerò cun-
 cti consultauerūt, super defuncto fundit oleū pōtifex, &
 oratione pro omnibus facta, honesto in loco ponit corpus
 cū equalibus alijs corporibus sanctis. Quid uerò hæc desi-
 gnent, legat sequentia nosse cupiens. **Articulus 4.**

Non dico recentē exequiarum cultū: sed sub- **RHE T.**
 leuamen prestare ipsum defunctis nego, solumq;
 eum gratiarū esse actionē assero: potissimè cum
 dicat Hieronymus, ut recitatur. 13. q. 2. cap. In præ-
 senti. In præsentī seculo scimus, siue oīonibus: siue
 consilijs inuicem posse nos adiuuari: cum autem
 ante tribunal Christi uenerimus, nec Iob, nec Da-
 niel, nec Noe rogare posse p quoquam: sed unū-
 quemque portare onus suum.

Si attendere libet quas citauī authoritates tit. 18. ar. 56. **THE O.**
 & titu. præsentī: ar. præcedenti: comperies prodesse cultū
 exequiarū defunctis. Sunt. n. ibi gratiarū actiones pro ual-
 de bonis. Sunt ibi & peccatorum expiationes per sacrifi-
 cia, orationes, & eleemosynas, pro non ualde malis. Sunt
 & in spem resurrectionis adhortatoriae eruditiones, ad quæ
 tria ualent exequiæ. Hæc docet August. de octo quæstioni-
 bus ad Dulcitium quæst. 2. Athanasius quoque in libro quæ-
 stionum ad Anthiocum principē quæstione. 34. quærit de
 purgandis animabus, num sentiant aliqua beneficia animæ
 cum super illis fiunt conuentus, & per actiones bonorum
 operum & oblationum? Cui quæstioni respondens, ait.

DE SEPVL. EXEQ. ANNIVER.

Si non aliquo beneficio participarent ex illo, non utique in cura & exequijs fieret earum commemoratio. Nam sicut florescit uitis extra in agro, & odorē eius sentit in uase uinum reclusum. sicq; florescit etiā ipsum. Ita intelligimus animas peccatorum participare aliqua beneficia ab imolatione, & gratiarum actione pro ipsis facta, sicut solus ornat & precipit, qui uiuorum & mortuorum potestatem gerit Deus noster. De his animarū suffragijs uidere libenter quid senserint Gregorius, Ambrosius, Augustinus, Chrysostomus, Dionysius, ac alij: quidque de eis censuerint generalia ecclesie concilia supra tit. 18. ar. 5. 11.

Authoritati uerò Hieronymi respondet ipse Gratianus ibidem, dicens: Quia de impoenitentibus hoc uerbum accipiendum est. Præterea nō ualent orationes uiuorum, ut sit Eccles. 11. tum suū mutet defunctus. Ait enim Salomon: Si ceciderit lignum ad austrum, aut ad aquilonem: in quocunque loco ceciderit, ibi erit. Valent autem pro pœnarum expiatione impetranda, ut habitum est. Articulus 5.

RHET. Quid prodest mortuo hic uel alibi sepeliri?
THEO. Respondet tibi Aug. in lib. de cura pro mortuo. agenda cap. 4. Si nōnulla, inquit, est religio, ut sepeliantur corpora mortuorum, non potest nulla esse, quando ubi sepeliantur, attenditur. Quòd uerò quisque apud memoriam martyris sepelitur: hoc tantum mihi prodesse uidetur defuncto, ut dum uiui recolunt ubi sint posita eorum, quos diligunt corpora, eisdē sanctis illos tanquā patronis susceptos apud dominum adiuuandos orando commendent. Huic consonat & illud Grego. 4. dialo. cap. 50. Cūm grauias, inquit, peccata non deprimunt, hoc prodest mortuis, si in ecclesia sepeliantur: q; eorum proximi quoties ad eadem sacra loca

conueniunt, suorum, quorum sepulchra conspiciunt, recordantur, & pro eis domino preces fundunt. Propter quod & Græci Mnimon uocant, quod nos memoriam siue monumentum appellamus, eò q̄ moneat mentem, id est, admonet, Si autem deessent istæ supplicationes patronorū: si sanctorum, & locum illum incolentium piorumq; dilectorum cōfluentiū: puto q̄, nihil prodesset spiritibus eorū, quibuslibet in locis sanctis exanimā corpora ponerentur. Art. 6.

Complectere sub epilogo quæ profint, uel nō **RHET.**
profint defunctis.

Petitioni tuæ satisfaciet Gregorius papa, et habes cap. **THEO.**
anima. 13. q. 2. Animæ, inquit, defunctorum quatuor modis soluntur, aut oblationibus sacerdotū, aut precibus sanctorum, aut charorū elemosynis, aut ieiunio cognatorū. Curatio uerò funeris, cōditio sepulturæ, pompa exequiarum, magis sunt uiuorum solatia, quàm subsidia mortuorū. Huic consentit & illud Augu. in lib. de cura pro mor. agen. c. 18. Non æstimemus, inquit, ad mortuos pro quibus curam gerimus peruenire, nisi q̄ pro eis siue altaris, siue orationū, siue elemosynarum sacrificijs, solēniter supplicamus, quāuis non pro quibus fiunt, omnibus profint: sed his tantum, quibus dum uiuunt, comparatur ut profint. Sed quia nō discernimus qui sint, oportet ea pro regeneratis omnibus facere: ut nullus eorum prætermittatur, ad quos hæc beneficia possint, & debeant peruenire. Melius enim supererunt ista eis quibus nec obsunt, nec profunt, quā eis deerunt quibus profunt. Diligentius tamen facit hæc quisq; pro necessarijs suis, q̄ pro illo fiat similiter à suis. Corpori autem humano quicquid impenditur, non est præsidium salutis: sed humanitatis officium, secundū effectum quo nemo unquam

DE SEPVL. EXE Q. ANNI. &c.

carnem suam odio habet. Et si hæc faciunt qui carnis resurrectionem non credunt: quanto magis debent facere qui credunt, ut corpori mortuo, sed tamen resurrekturo, et in eternitate mansuro, impensum huiusmodi officium sit etiam quodammodo eiusdem fidei testimoniū: quod uerò quisque apud memoriam martyrum sepelitur: hoc tantum mihi uideatur prodesse defuncto, ut comedans eum etiam martyrum patronio, affectus pro illo supplicationis augeatur. Art. 7.

RHET. Veli hoc mecum senties, quod anniuersaria tricenaria, &c. cupiditas adinuenerit sacerdotum.

THEO. Nō hæc sacerdotum cupiditas, sed piorum deuotio inuenit. Ait namque uetustissimus ille pater Tertullianus in libro de corona militis. Oblationes pro defunctis, pro natalibus annua die facimus. Et in libro de Monogamia, mulierem que ad secundas nuptias peruenerat commendans, ait. Pro anima eius (scilicet prioris mariti) orat, et refrigerium interim postulat, et in prima resurrectione consortium, et offert annuis diebus dormitionis eius. Nam hæc nisi fecerit, uere reprobatur, quantum in ipsa est. Præterea Ambrosius in oratione de obitu Theodosii Imperatoris, Nunc, inquit, quadragesimam celebramus assistente sacris altaribus Honorio principe. Quia sicut sanctus Ioseph patri suo Iacob quadraginta diebus humanitatis officia detulit: ita et hic Theodosio patri nostro iusta persoluit. Alij tertium diem, et tricesimum, alij septimum et quadragesimum obseruare consueuerunt. De his loquitur etiam concilium Maticens. ut habetur de consuetudine. distin. 5. capit. Nullus presbyterorum quando ad anniuersarium diem, trigesimum, uel septimum, uel tertium alius cuius defuncti, aut quacunque uocatione ad collectam presbyteri uenerint, se inebriare nullatenus presumant, et c.

De eucharistia